

Rådet for Internationalt Udviklingssamarbejde
Regeringens udviklingspolitiske prioriteter for 2006-2010
Eigtveds Pakhus den 30. august 2005
Referat

Rådet for Internationalt Udviklingsarbejde holdt den 30. august 2005 konference om regeringens udviklingspolitiske prioriteter for perioden 2006-2010. Konferencen havde samlet omkring 225 deltagere.

Der var tale om den anden konference i det nye Råd for Internationalt Udviklingssamarbejde, som er nedsat for perioden 2005-2007. Rådets formand, Holger Bernt-Hansen, bød velkommen til Rådets medlemmer samt konferencens øvrige deltagere.

Dagens program bestod af udviklingsminister Ulla Tørnæs præsentation af regeringens udviklingspolitiske prioriteter for 2006-2010 under overskriften ”Globalisering – fremskridt i fællesskab”. Herefter var der afsat tid til diskussion af disse prioriteter med deltagelse fra salens tilhørere.

Udviklingsminister Ulla Tørnæs – præsentation af ”Globalisering – fremskridt i fællesskab”.

Udviklingsministeren indledte med at udtrykke glæde over at kunne fremlægge regeringens nye prioriteter for udviklingsbistanden, hvori Danmarks position som en af verdens største donorer ville blive fastholdt. Ministeren understregede, at ambitionen ikke blot var at være størst – den danske bistand skulle også være den bedste. Det ville stille løbende krav til fokusering og effektivisering af den danske indsats - og til et aktivt samarbejde med andre donorer.

Prioritering af udviklingsindsatsen var helt afgørende. Danmark kunne ikke løfte alle opgaver alene. Danmark måtte i tæt samarbejde med andre donorer søge at sikre, at også de fattige lande ville få del i globaliseringens gevinster. En opgave, der forhåbentlig ville få vind i sejlene med FN-topmødet i New York i september 2006, hvor den overordnede målsætning var at fremme FN's 2015 Mål.

Udviklingslandenes fordele ved globaliseringen blev fremhævet gennem reference til et studie fra Verdensbanken, der dokumenterede sammenhængen mellem økonomisk vækst og graden af globalisering. Studiet viste, at de globaliserede udviklingslande som Mexico, Indien og Kina foruden høje vækstrater ligeledes havde opnået en betydelig reduktion i antallet af personer under fattigdomsgrænsen, en forbedring af den gennemsnitlige levealder og graden af uddannelse samt stigninger i lønniveauet. Globaliseringen indeholdt således et stort potentiale for fattige lande. Men det var et potentiale, som indtil videre ikke havde materialiseret sig i alle dele af verden. Ikke mindst Afrika haltede bagud.

Målet med regeringens nye udviklingspolitiske prioriteter var at sætte fattige udviklingslande i stand til at opnå de fulde gevinster ved globaliseringen. For at nå dette mål ville regeringen igangsætte en række initiativer i perioden 2006-2010.

Regeringen ville først og fremmest levere en målrettet indsats for at fremme FN's 2015 Mål. Her var der behov for en styrket indsats ikke mindst i Afrika. Konkret ville den danske bistand til Afrika blive øget gennem udpegelse af et nyt programsamarbejdsland og et nyt erhvervssektorprogram. Kandidaterne til nye lande var Etiopien, Mali og Niger som ministeren selv ville aflægge besøg i løbet af efteråret. En endelig udmelding om valget af programsamarbejdsland kunne forventes sidst på året.

Danmark ville ligeledes arbejde målrettet for en øget EU-bistand. EU-landene skulle holdes fast på deres løfter om at yde 0,56 pct. i bistand i 2010 på vej mod 0,7 pct. i 2015.

I indsatsen for 2015 Målene understregede ministeren, at der var behov for en styrket indsats for bekæmpelse af hiv/aids. Fokus for den danske indsats ville være på Afrika, hvor næsten 30 mio. mennesker i dag levede med hiv smitten. Indsatsen ville særligt blive fokuseret på de grupper, der rammes hårdest af epidemien: kvinder, unge og forældreløse børn. Indsatsen mod hiv/aids var i tråd med konklusionerne fra Copenhagen Consensus, hvor hiv/aids bekæmpelse blev fremhævet som et af de områder, hvor der kunne opnås mest for hver bistandskrone.

Konkret ville regeringen i 2006 gennemføre en række nye initiativer. Blandt andet ville der blive afsat 140 mio. kr. årligt til Den Globale Fond til bekæmpelse af hiv/aids og 125 mio. kr. til en særlig indsats mod hiv/aids i Mozambique i forbindelse med en ny fase af et sundhedsprogram. Hertil ville regeringen afsætte 25 mio. kr. til at styrke kvinders muligheder for at beskytte sig mod hiv/aids smitte. Pengene skulle blandt andet øge fattige kvinders adgang til kvindekondomer, som kunne forbedre deres risikosituation.

Endvidere ville den høje prioritering af miljø blive fastholdt, hvilket de igangsatte miljøprogrammer i 10 af Danmarks 15 programsamarbejdslande illustrerede. Ligeledes oplyste ministeren, at regeringen ville være særlig opmærksom på muligheden for at igangsætte et miljøprogram i det nye afrikanske programsamarbejdsland. De yderligere ca. 160 mio. kr./år til miljøindsatser, der var blevet afsat sidste år, ville blive fastholdt. Desuden ville der blive gennemført en særlig indsats på klimaområdet, og bl.a. udviklingen af såkaldte CDM-projekter ville blive intensiveret.

Samtidig lovede ministeren, at der ville blive gjort mere for at fremme udviklingen af den private sektor i udviklingslandene, hvilket indebærer en større indsats for at skabe privatsektordrevet økonomisk vækst. Som led i denne målsætning spillede korruptionsbekæmpelse en afgørende rolle, hvilket også blev understøttet i den nye handlingsplan samt af regeringens "nul-tolerance" politik.

Herudover understregede ministeren, at hun så uddannelse som et nøgleområde i udviklingsprocessen i de fattige lande. Regeringen lagde derfor vægt på at styrke uddannelsesindsatsen, hvorfor bl.a. bidraget til UNESCO ville blive øget.

Også nærområdeindsatserne ville blive styrket i den kommende periode. Således ville bistanden hertil blive øget med op til i alt 300 mio. kroner i 2006. Samtidig skulle disse indsatser sammentænkes med de danske flygtningeindsatser, hvilket ministeren fremhævede som et vigtigt eksempel på, hvordan regeringen ved hjælp af flere forskellige danske politikker planlagde at håndtere globaliseringens udfordringer.

Regeringen ville endvidere forstærke Danmarks internationale indsats for at fremme frihed, demokrati og menneskerettigheder. Den bilaterale bistand til demokrati og menneskerettigheder ville derfor blive øget med 50 mio. kr. til i alt 200 mio. kr. Ligeledes ville Det Arabiske Initiativ blive udbygget, og udviklingsbistanden ville fortsat udgøre et aktivt instrument i kampen mod den internationale terrorisme.

Sammenhængen mellem sikkerhed og udvikling ville generelt blive understøttet gennem det danske medlemskab af Sikkerhedsrådet i 2005 og 2006.

Endelig opsummerede udviklingsministeren konsekvenserne og rationale bag det kritiske eftersyn af den multilaterale bistand. Der ville som følge af eftersynet ske en omprioritering fra den multilaterale til den bilaterale bistand på i alt 150 mio. Målet var at bringe størrelsen af den danske multilaterale bistand mere på niveau med ligesindede landes og at sikre den mest effektive fordeling af de danske bistandsmidler.

Ønsket om bedst mulig udnyttelse af bistandskronerne havde også motiveret regeringens beslutning om at omfordele midler fra NGO'ernes oplysningsarbejde til nye NGO-projekter i udviklingslandene. Ministeren slog i denne forbindelse fast, at der trods den heftige diskussion, som denne beslutning havde affødt, ikke var tale om en besparelse, men derimod en omprioritering. Pengene blev således flyttet fra organisationer i Danmark til de fattige i udviklingslandene.

Ministerens hovedbudskaber, der udgjorde rammen for dagens diskussion, bestod således i at intensivere udviklingsindsatsen i Afrika, at sikre udviklingslandenes muligheder for at få del i globaliseringens gevinster, og endelig at prioritere den danske bistand, hvormed man sikrede den optimale udnyttelse af hver bistandskrone.

Herefter åbnede Rådets formand Holger Bernt-Hansen for debatten.

Debat

Under de efterfølgende drøftelser blev der generelt udtrykt tilfredshed med de fremlagte udviklingspolitiske prioriteter. Flere påpegede det positive i, at regeringen nu anlagde et eksplicit fokus på globaliseringens betydning for de fattigste lande samt nødvendigheden af at gøre disse lande i stand til at udnytte fordelene ved globaliseringen.

Repræsentanter fra de deltagende interesseorganisationer understregede dog i denne forbindelse vigtigheden af fortsat at fastholde fokus på de traditionelle temaer og hensyn i dansk bistand

som fattigdomshensyn, ligestilling, miljø, bekæmpelse af hiv/aids og uddannelse samt generelt at huske at tænke langsigtet. En indfrielse af de målsætninger, der knyttede sig til disse emner udgjorde selve fundamentet for, at udviklingslandene overhovedet ville kunne komme i en position, hvor globaliseringens fordele ville være inden for rækkevidde.

Ministeren svarede, at man fra regeringens side var opmærksom på nødvendigheden af det lange seje træk i udviklingsarbejdet. Hun understregede i øvrigt, at netop hiv/aids problematikken var blevet opprioriteret i den nærværende strategiplan ligesom eksempelvis uddannelse udgjorde et helt centralt indsatsområde. Bekæmpelse af fattigdom stod helt centralt for dansk bistand.

Endvidere knyttede en række af deltagerne fremlagte synspunkter sig til det kritiske eftersyn af den multilaterale bistand. En række tilhørere stillede sig kritisk i forhold til beslutning om at omprioritere midler fra multilateral til bilateral bistand og påpegede, at der kunne identificeres en række fordele og ulemper ved begge bistandstyper. Nogle deltagere fandt det problematisk, at det især var de små organisationer, der ville blive berørt af omprioriteringen. Andre påpegede mere generelt, at man ved nærværende beslutning syntes at gå væk fra idealet om den aktive multilateralisme. Generelt var der imidlertid fra flere sider åbenhed over for at drøfte anvendelsen af de multilaterale bistandsmidler – og nogle deltagere gav eksplicit tilkende, at de gerne så analyser af denne art gennemført.

Hertil svarede ministeren, at eftersynets konklusioner ikke var permanente, men at man løbende ville revidere fordelingen mellem de to bistandstyper med henblik på at sikre den mest optimale udnyttelse af bistandsmidlerne. Det var sundt fornuft med jævne mellemrum at underkaste den multilaterale bistand et servicetjek. Ministeren mindede om, at det centrale spørgsmål hele tiden måtte være, hvorledes Danmark bedst kunne realisere de udviklingspolitiske målsætninger, og hvor der kunne opnås mest for bistandskronerne til fordel for de fattige.

En række deltagere i konferencen stillede sig kritiske over for nedskæringerne på oplysningsbevillingen. Fra flere sider blev der udtrykt bekymring over, at man med nedskæringerne kunne miste det traditionelle, gavnlige befolkningsengagement i udviklingsarbejdet. Endvidere anførte flere konferencedeltagere, at man med nedskæringerne kunne tvinge NGO'erne til en snævrere kommunikationsform. Endelig blev det påpeget, at nedskæringerne kunne betyde, at der nu blev omfordelt midler, der ellers ville have tilfaldet det konkrete udviklingsarbejde. Der var således tale om en situation, hvor de fattige i udviklingslandene kunne ende som tabere.

Ministeren svarede, at det afgørende måtte være, hvad de danske midler gik til. Således kunne man i den nuværende situation ikke antage, at det, der kom ud af oplysningsmidlerne matchede den reelle efterspørgsel. I og med at NGO'erne nu selv måtte afholde udgifterne til oplysningsarbejdet ville udbud og efterspørgsel blive bedre afstemt. Ministeren understregede, at omprioriteringen betød, at pengene ville gøre mere gavn, da de nu gik direkte til de fattige.

På spørgsmål om statens egen oplysningsindsats oplyste ministeren, at staten og regeringen havde en forpligtelse til at oplyse om den skattefinansierede bistand, og at der derfor fortsat var afsat midler til DANIDA's oplysningsbevilling.

En række deltagere spurgte endvidere til bistandens størrelse. Var der besparelser på vejs? Hertil anførte udviklingsministeren, at regeringens fastsatte minimumsgrænse for bistanden på 0,8 pct. af BNP var mejslet i granit – ganske som skattestoppet.

Afslutningsvis udtrykte ministeren glæde over de mange gode og konstruktive kommentarer, hvorefter Holger Bernt-Hansen afsluttede konferencen med at takke for en interessant eftermiddag med spændende indlæg og diskussioner. Givet den store interesse og deltagelse i konferencen ville der blive lagt op til en gentagelse næste år ved fremlæggelsen af regeringens udviklingspolitiske prioriteter.